

и Иван Вазов. Творчеството на тези писатели е видно и обяснено така, както са го представили в използвания от Бърбулеску материал български буржоазни критици, принадлежащи към третото течение.

За «тенденциозната» литература се казва, че е внесена от Русия и характерното за нея в България е, че писателите не са стремят да постигнат естетическа емоция, а преследват известни идеи и тенденции, специално политически и социални. Тази литература е противник на каквато и да е традиция, води борба за известни социални реформи, чрез които се смята, че ще се отстрани злото и нуждите от настоящия живот и ще се възцари доброто, равенството и братството в България.

Споменава се за творчеството на А. Карима окачествено като слабо не поради тенденциозността в него, а поради липса на писателски дар. Но тази литература, казва Бърбулеску, е представена по-добре в поезията, където твори даровитият поет Полянов. Той мечтае за един свят, какъвто не съществува и едва ли е съществувал някога, свят, в който да няма потиснати, нито роби, нито нуждаещи се, нито мизерия, нито богатши (стр. 15). В сборника *От изток до запад* Полянов помества произведения с висока художествена стойност, повече по отношение на изказаната в тях мисъл, отколкото по поетиката си. Ето защо тези стихотворения, въпреки тенденциозността си «се запомнят дълго, тяхното вдъхновение те държи дълго в напрежение и те кара да мислиш, така както нито един от нашите литератори не те подтиква да мислиш и чувствуваш»¹. Но Бърбулеску повтаря думите на «някои българи» специално на С. Ганев, когото и цитира, че това течение е обречено на гибел. То не може да има повече представители и затова не може да живее дълго. Българските буржоазни критици, а заедно с тях и Илие Бърбулеску не са могли да видят правилно развитието на тази литература в бъдеще. След Полянов тя не само не загина, а в нея до 1944 година изгряха таланти като Христо Смирненски, Гео Милев, Н. Й. Вапцаров, които я издигнаха на много по-високо идейно и художествено равнище.

Като представители на модернистите Бърбулеску посочва П. Яворов К. Христов, Т. Траянов, а като основател на това течение — Пенчо Славейков «*dascălul moderniştilor-simbolişti ai Bulgariei*» («учител на българските модернисти-символисти») (стр. 116).

Под влияние на буржоазната литературна критика, а и сам неин изразител, Илие Бърбулеску не е можел да види и други страни в творческото развитие на тези поети и поради това дава погрешна представа на румънския читател за тяхното творчество².

«Националното течение» е най-разпространеното литературно течение в България. То отразява живота в селото и града, живота на богатия и на унижения бедняк, така както писателят ги вижда в самата действителност. Главен представител на това течение е Иван

¹ Изказването е на Ник. Атанасов в статията му, публикувана в «Българска старина», София, 1 януари, 1910 год., цитирано от Бърбулеску.

² Върху изказванията на Илие Бърбулеску за Славейков ще се върнем пак, тъй като той е написал обширна статия за творчеството на големия български поет.